

seks tyrkiske statsborgere, der umiddelbart forinden var blevet idømt langvarige fængselsstraffe, havde siddet isoleret i op til et år, og at en af dem blev sindsygt under de stærkt belastende forhold i isolationscellen.

Forslagsstillerne anser det for ubestrideligt, at isolation og navnlig langvarig isolation har psykiske skadevirkninger og dertil knyttede følger af fysisk og social art. Herom henvises bl.a. til »Isolation/Varetægt«, Forlaget Hårby, 1980, samt til Ida Koch og Manfred Petersen: »Isolation af Varetægtsfængslede«, i »Retspolitisk Status«, København 1988.

Andre retssikkerhedsmæssige forhold i forbindelse med brugen af fuldstændig isolation påkalder sig også opmærksomhed. Selv om der ikke er lavet systematiske undersøgelser, der viser, hvilken virkning

isolationen har på den varetægtsfængslede, tyder en lang række forsvarerudtalelser på, at isolationen tilskynder til tilståelse og virker nedbrydende på den varetægtsfængslede muligheder for sammen med forsvareren at tilrettelægge sit forsvar. Et fingerpeg herom gives i Preben Wilhelms enquete »Dømte om Retssystemet«, København 1987, hvori det anføres, at praktisk talt alle tilståelser under varetægtsfængsling er faldet under isolation.

Fremmed ret

Som det fremgår af nedenstående tabel, er Danmark et af de europæiske lande, der har den mest vidtgående adgang til at isolere varetægtsarrestanter (Wilhelm: »Tvangsindgreb i Strafferetsplejen 1976-85«, København 1988, tabel 14.8, s. 276).

Tabel 14.8: *Vilkår for isolationsfængsling i europæiske lande*

Land	Kan der anvendes isolation over for varetægtsfanger?	Eventuel maksimumvarighed
Belgien	Ja	- 3 dage
Cypern	Nej	-
Danmark	Ja	- ubegrænset, dog højst 56 dage, hvis forholdet ikke kan medføre fængsel i 6 år
England	Nej	-
Finland	Nej	-
Frankrig	Ja	- 20 dage
Grækenland	Ja, men kun som disciplinærmiddel	- (30 dage)
Holland	Ja	- 102 dage (svarende til maksimum for varetægt)
Island	Ja	- ubegrænset
Italien	Ja	- ubegrænset, men kun under efterforskningen
Nordirland	Nej	-
Norge	Ja	- ubegrænset
Portugal	Ja	- 120 dage for de alvorligste forbrydelser
Spanien	Ja	- 5 dage
Sverige	Ja	- ubegrænset
Schweiz	Ja, i de fleste kantonen	- 8-14 dage
Vesttyskland	Ja, men kun ved sigtelse for terrorisme	- (30 dage, kan forlænges kortest muligt)

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Bestemmelsen halverer det tidsrum, der i dag er gældende, og samtidig sættes en absolut overgrænse for totalisolation, således at denne ikke kan udstrækkes ud over i alt 8 uger. Såfremt isolationen efter retens bestemmelse skal finde sted, sker det herefter således, at den første frist, jf. § 770 c, fastsættes til ikke over 2 uger. Denne frist kan forlænges med 2 uger. Herefter kan der kun ske yderligere forlængelse, såfremt betingelserne i § 770 a, stk. 2, 2. pkt., er til stede.

Det vil sige, at afgørende hensyn til efterforskningen i den sigtedes sag gør en forlængelse påkrævet.

Til nr. 2

Den gældende bestemmelse bibeholdes, men må efter lovforslaget kun antages at få praktisk betydning for så vidt angår delvis isolation. Den foreslåede tilføjelse i form af et nyt stk. 2 indebærer, at isolation kun kan foretages, såfremt det er lægeligt forsvarligt. Bestemmelsen betyder videre, at den lægeligt forsvarlige situation skal være til stede under hele isolationen.